

Statsbudsjett 2023: Innspill fra Østlandssamarbeidet til Stortingets transport- og kommunikasjonskomite

Dette er Østlandssamarbeidet sine overordnede innspill til transport- og kommunikasjonskomiteen ifm. årets budsjettføring:

1: Klima og miljø må være styrende for prioriteringer

I en tid med begrenset økonomisk handlingsrom har fylkeskommunene på Østlandet forståelse for at det er nødvendig med stramme prioriteringer også på samferdselsområdet. Prosjekter og tiltak som bidrar til vesentlige reduksjoner i klimagassutslippene og som har høy samfunnsøkonomisk lønnsomhet, må derfor prioriteres foran større nye prestisjeprosjekter. Sterkere satsing på mobilitetsprosjekter i og rundt de største byene er spesielt viktig for å nå klimamålene.

2: Jernbanesatsing og InterCity – ambisjonene må ligge fast

Et forbedret togtilbud på Østlandet er avgjørende – både for å sikre nødvendige utslippsreduksjoner i transportsektoren, for å nå nullvekstmålet i byområdene og for å unngå slitasje og overbelastning på riks- og fylkesvegnettet. Det er derfor **viktig å holde fast på ambisjonene** for IC-utbyggingen, selv om det kan være nødvendig å bruke lengre tid på å ferdigstille de enkelte delstrekningene. I den videre planleggingen av InterCity vil det derfor være viktig å sikre et robust og funksjonelt togtilbud slik at man kan opprettholde effektmålene knyttet til reisetid, frekvens og kapasitet både på indre og ytre InterCity. For å kunne ta ut effektene av InterCity-utbyggingen er det avgjørende at planleggingen av rikstunnelen gjennom Oslo prioriteres.

3: Økt satsing på vedlikehold av fylkesvegene

Økt satsning på fylkesvegene er avgjørende for å fjerne standardgapet mellom riksveiene og fylkesveiene. Skal fylkeskommunene ha mulighet til å ta igjen vedlikeholdsetterslepet - og samtidig gi et løft for distriktene - må bevilgningene til fylkeskommunene/fylkesveiene økes kraftig i budsjettet.

4: Kollektivsektoren trenger førstehjelp

Et attraktivt og godt utbygd kollektivtilbud både i og utenfor byområdene er et sentralt virkemiddel for å nå nullvekstmålet, samt å få ned klimagassutslippene i transportsektoren. Kollektivtransporten i landsdelen står etter pandemien overfor betydelige utfordringer som

følge av langtidsvirkninger av pandemien, kostnadsvekst og ekstraordinære høye energipriser. For å styrke kollektivtransportens markedsandel og lønnsomhet er det derfor svært viktig at kompensasjonsordningen videreføres i 2023.

I tillegg må staten, i likhet med strømstøtten som ellers gis til næringslivet, raskt komme på banen med en kompensasjonsordning til kollektivtransporten for økte energikostnader. Dersom fylkeskommunene skal unngå snarlige kraftige reduksjoner av kollektivtilbudet, må staten kompensere for de økte strøm- og drivstoffprisene.

5: Mindre og mellomstore byer må inkluderes

For å løse mindre og mellomstore byers transportutfordringer på en klimavennlig måte, må det tilbys avtaleordninger med statlige tilskuddsmidler til alle mindre og mellomstore byer som ønsker å forplikte seg til felles finansiering og samarbeid om areal og transportutvikling

6: Nasjonale og internasjonale korridorer er viktig for grønn godstransport

Velfungerende transportkorridorer er viktige for effektiv transport av både personer og gods. For å frigjøre kapasitet på veinettet er det avgjørende å flytte gods fra veg til sjø og bane. Det er derfor viktig at insentivordningene videreføres og forsterkes.

Det er også viktig at det legges til rette for raskere utbygging av energistasjoner for el, biogass og hydrogen i de viktigste transportkorridorene på Østlandet.

Fylkeskommunene på Østlandet vil avslutningsvis understreke betydningen av at arbeidet med utvikling av velfungerende grensekryssende korridorer prioriteres sterkere. Dette gjelder både forbindelsen mellom Oslo-Gøteborg, Oslo-Stockholm og Jyllandskorridoren.

Avslutning

Østlandssamarbeidet er politisk samarbeid mellom Innlandet fylkeskommune, Oslo kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune og Viken fylkeskommune. Representantene fra Østlandssamarbeidet vil i komitehøringen utdype budskapet knyttet til de ulike temaene som er omtalt ovenfor.

Hamar/Oslo, 16. oktober 2022

*Even Aleksander Hagen
Leder av representantskapet i Østlandssamarbeidet*